

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 281. Quinam accusari possint de adulterio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

propter nuptias, certum est, Farin. *in praxi crim.* p. 5. q. 141. num. 104. Sanch. *L. 10. de mat. d. 8. n. 33.* Pirh. *l. c.* & sicut marito, sic & uxori competere ex Adulterio viri actionem injuriarum, cum non minus ex Adulterio viri injuriam patiat, tenent Bald. *in L. 1. c. ad Leg. Jul. de Adult. num. 3.* Brunnem, *ibid. n. 2.* Farin. *l. c. n. 106.* quos citat & sequitur Wiestn. *h. t. n. 48.* Jure tamen civili virum de Adulterio tam cum soluta, quam cum conjugata habito accusare nequit, *cit. L. 1. c. ad Leg. Jul. de Adult. Gl. ibid. v. violatio.* Hoff. *in sum. h. t. n. 1.* Covar. p. 2. de spons. c. 7. §. 6. num. 5. Farin. *cit. num. 104.* Sanch. & Pirh. *ll. cit.* ratio communiter datur, tum quod uxor majorem reverentiam debeat viro, tanquam capiti suo, quam is illi; tum quod Adulterium in uxore gravius crimen reputetur, & à jure puniatur, ob incertitudinem & suppositionem prolis, ut Tiraq. *Connub. Gl. §. p. 1. n. 44.* Unde & uxori criminaliter accusetur, similis criminis à marito commissi exceptio denegatur, Covar. *l. c.* Sanch. *l. c. n. 34.* Soto *in 4. dist. 37. q. unic. a. 3.* Jus verò canonicum hoc discrimen non agnoscit, sed juxta illud uxor quoque criminaliter virum de Adulterio accusare potest, *c. fin. 32. q. 5.* & Arg. *c. si quis. 32. q. 1.* juncta Gl. *v. ad imparia.* ubi ait: Vir & uxor in Adulterio deprehensi non quò ad imparia judicantur, quò ad debitum reddendum, divortium & accusationem, in quo SS. Canones imitari non dedignantur Constitutiones Imperiales, dum accusationem criminalem mariti uxori expressè permittit Carolus V. in sua *Const. penali. à 120.* Welenb. *in ff. ad Leg. Jul. n. 12.* Brunnem. *in cit. L. 1. n. 4.*

Quest. 281. Quinam accusari possint de Adulterio?

Resp. Omnes hujus criminis rei vel reæ, minores, senes, Clerici, Nobiles, & in dignitate constituti de hoc crimine accusari possunt, ita, ut loci, in quibus pœna hujus criminis est capitalis, non sint immunes ab accusatione, Carpz. *pr. crim. q. 62. n. 1. §. seq.* & sic accusari possunt tam adulter, quam adultera, modò sciverint utrumque eum vel eam, cum quo vel qua scortatus vel scortata est, esse alterius conjugem. Hinc, si mulier ab aliquo decepta, putans esse illum maritum suum, carnaliter cognoscatur, vel credens maritum suum mortuum, cum alio contrahat nuptias, non potest accusari tanquam adultera; idemque est de eo, qui cognoscit fœminam, quam ignorat esse nuptam, Farin. *l. c. n. 97.* Extenditur hoc ipsum, quòd accusari possit adultera, & puniri, primò ad publicam meretricem conjugatam, *L. si uxor. §. sed etsi ea. ff. h. t. & ibi. Gl. v. vulgaris.* Pirh. *h. t. n. 9.* & alii plures apud Farinac. *l. c. n. 84.* contra Clarum, §. *Adulterium. n. 3.* dicentem, quòd etiam quòd ad mulierem talem meretricem publicam cesset pœna Adulterii, adeòque & criminalis accusatio Adulterii, non obstante, quòd *L. si ea. c. b. t.* dicitur: *Adulterii crimen cum meretrice cessare,* cum ibi Adulterium accipiatur pro Stupro, juxta Gl. *ibid. v. Adulterii.* virum tamen conjugatam accedentem ad talem publicam meretricem conjugatam non posse accusari & puniri tanquam reum Adulterii, eò, quòd non videatur violasse thorum alienum, ubi nullus est thori pudor & respectus, sed promiscua & vulgaris marito connivente turpitudine, tradit Pirh. *l. c.* cum Welenb. *l. c. n. 6.* Farin. *l. c. n. 82.* ubi dicit, sic hodie in praxi servari. Extenditur secundò: ut non solum accusari possint, qui mœchantur, sed etiam, qui quâvis

ratione quæstum ex Adulterio faciunt, exercendo lenocinium, seu prostituendo uxorem suam, vel scienter domum præbendo, ad committendum in ea Adulterium, *L. qui domum. L. mariti. §. qui quæstum. ff. h. t.*

Quest. 282. Intra quod tempus accusatio Adulterii instituenda?

Resp. Maritus jure speciali mariti accusare potest uxorem Adulterii intra 60. dies utiles computandos à tempore facti divortii, seu matrimonii soluti per divortium, *L. jure. c. h. t. L. non solum. c. eod. & ibi Gl. v. in dissolutione.* Idem tempus dierum 60. concessum patri, quòd tamen illi non currit, dum maritus accusat, si verò uterque, tam maritus, quam pater differat accusare, utriusque hoc tempus currit, *L. si maritus. ff. h. t.* post elapsos verò illos 60. dies admittuntur etiam extranei (& inter hos etiam maritus & pater, si privilegium 60. dierum neglexerint, sed jure extranei) intra quatuor menses utiles, *cit. L. si maritus. §. 1. L. miles. §. sexaginta dies. ff. h. t. ita Pirh. n. 8.* De cætero, etsi crimina non præscribantur regulariter minore tempore, quam 20. annorum, accusatio tamen Adulterii (intellige simplicis) præscribitur quinquennio, *Clar. L. §. §. Adulterium. juxta L. mariti. ff. h. t.* Adulterii verò conjuncti cum incestu non nisi 20. annis, sicut & cætera crimina.

Quest. 283. Quisnam sit Judex competens in causa Adulterii?

1. Resp. Primò: Si agatur criminaliter quòd ad pœnam sanguinis, seu mortis, solus Laicus est Judex competens in hac causa; est communis & certa, quia Judex ecclesiasticus causam sanguinis tractare, & in ea sententiam ferre nequit juxta textum expressum, *c. penult. ne Clerici vel Monachi.*

2. Resp. Secundò: Si verò agitur criminaliter quidem; seu ad vindictam publicam, quòd ad alias pœnas, Adulterium est crimen mixti fori, & spectat ad utrumque Judicem, tam ecclesiasticum, (etiam quo ad Laicos) quam sæcularem, daturque inter eos locus præventioni, *Abb. inc. tua. de procur. n. 6.* Imol. *ibid. n. 10.* Clar. §. *fin. q. 37. n. 3.* Pirh. *h. t. n. 10.* cum communi. Et quidem de ecclesiastico Judice est textus, *c. 1. de off. Jud. ordin. de Laico* constat ex *c. tua.* de utroque ex *c. cum sit. de foro comp.* ubi utriusque, tam Laico, quam Ecclesiastico datur jurisdictio in Sacrilegos; Adulterium autem, utpote inferens injuriam Sacramento, est & dicitur Sacrilegium, *L. quamvis. c. ad Leg. Jul. de Adulterio.*

3. Resp. Tertio: Si agatur civiliter in ordine nempe ad divortium, seu separationem thori solus Judex ecclesiasticus est competens. Covar. *in 4. Decret. c. 7. §. 6. n. 8.* Clar. *l. c.* Sanch. *de mat. L. 10. d. 8. n. 15.* Pirh. *l. c.* juxta *c. tua. §. si verò. c. 1. ut lite non contest. c. plerumque. de donat. inter vir. & mul. & ibi Alex.* Sicut enim, quando agitur de valore matrimonii, ad solum Judicem ecclesiasticum spectat desuper cognoscere ob rationem Sacramenti, ita etiam, dum agitur de causis dissolvendi illud, quòd ad thorum, dum autem agitur principaliter in ordine ad divortium instituendum coram Judice ecclesiastico, ad eum quoque spectat cognoscere de dote amittenda, Pirh. *l. c.* Reiffenst. *n. 40.* cum, qui cognovit de causa principali, cognoscere quoque debeat aut possit de accessorio, seu incidente in causam principalem, etsi aliàs respectu hujus Judex competens non esset, *L. quories. c. de Judic.*